

Använd denna checklista när du förbereder dig inför praktikprovet.
För att få genomföra det praktiska provet ska du vara väl förtrogen med maskinen och de olika arbetsteknikerna så att du självständigt kan genomföra alla provmomenten.

KLYVSÅG

1. RISKER OCH SKYDDSINSTRUKTIONER

1.1 BESKRIV DE STÖRSTA RISKERNA NÄR MAN ARBETAR MED KLYVSÅG OCH HUR DU UNDVIKER ATT SKADA DIG

- Fingrar som är i närheten av sågklingan. Det är viktigt att använda påskjutare och ha överskyddet så nära arbetsstycket som möjligt.
- Om klingan nyper fast i träet kan materialet kastas tillbaka mot operatören. Stå inte i linje med klingan. Placera virket på bordet med den konvexa sidan uppåt.
- Tungt material som kan falla ner på fötterna. Använd skyddsskor.
- Hörselskada. Använd hörselskydd.

1.2 VILKEN PERSONLIG SKYDDSUTRUSTNING SKA DU ANVÄNDA? FINNS DET NÅGOT I DIN KLÄDSEL MM SOM KAN UTGÖRA EN SÄKERHETSRIK?

- Använd personlig skyddsutrustning i form av hörselskydd och skyddsskor. Skyddsglasögon rekommenderas. Handskar får inte användas. Skyddsutrustningen ska vara i god kondition.
- Var uppmärksam på löst hängande hår, kläder, smycken eller liknande som kan utgöra en säkerhetsrisk. Arbetskläder rekommenderas.

1.3 SKYDDSINSTRUKTIONER

- Kontrollera att det finns skydds- och hanteringsinstruktioner för maskinen.
 - Läs igenom instruktionerna (de ska minst innehålla information om vilken skyddsutrustning som ska användas).

2. DAGLIG ÖVERSYN

Om du upptäcker en brist på maskinen vid den dagliga översynen ska du göra en felanmälan. Du får inte utföra något arbete i maskinen innan bristen har åtgärdats.

2.1 GENOMFÖR DAGLIG TILLSYN AV MASKINEN ENLIGT SKÖTSELINSTRUKTIONERNA FRÅN MASKINLEVERANTÖREN

Kontrollera bland annat att:

- Det finns avskärmningsskydd som förhindrar kontakt med maskinens rörliga delar (sågklinga, drivordningar och transmission).
 - Kontrollera att det finns en överskydd till sågklingan.
 - Om det finns en öppningsbar skyddslucka framför transmissionen ska denna vara ordentligt stängd.
- Sågen är försedd med en klyvkniv.
 - Kontrollera att klyvkniven är rätt inställd.
- Breddanhållet är ställbart och vändbart.
 - Kontrollera att anhållet är justerbart i längsled och att det kan vändas när du sågar tunna arbetsstycken.
- Nödstoppet fungerar. Kontrollera genom att starta maskinen och trycka in nödstoppet. Obs! Om maskinens manöverstopp är lätt åtkomligt för operatören krävs inget nödstopp. Använd i så fall manöverstoppet för att kontrollera att maskinen stannar.
 - Kontrollera att maskinen stannar direkt.
 - Kontrollera att maskinen inte kan återstartas innan nödstoppet har återställts.
 - Återställ nödstoppet.
- Utsugets huvar eller kåpor samt slangar är hela.
- Maskinen är ren och fri från material och det är städad. Rengör och städa vid behov. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.

2.2 HJÄLPANORDNINGAR

Kontrollera att:

- Det finns en påskjutare inom räckhåll vid maskinen.
- Det finns en stoppkil tillgänglig vid maskinen.

3. KANTA OCH KLYVA

Uppgiften är att kanta och klyva en planka till ett visst breddmått. Materialet är cirka 600 mm långt och cirka 150 mm brett. Klyv till bredden 25 mm. Tjocklek och träslag är valfritt. Måttnoggrannheten är ± 1 mm. Du kan också komma överens med din testledare om andra mått och material.

3.1 STÄLL IN MASKINEN FÖR ARBETSUPPGIFTEN

- Kontrollera att klingan är ren och oskadad.
- Kontrollera att klingan är rätt monterad och fastspänd.
- Ställ in rätt höjd på klingan.
- Ställ in breddmättet.

3.2 SÄKER HANTERING

- Kontrollera att materialet är fritt från främmande föremål, till exempel grus och spik.
- Kontrollera att maskinbordet är fritt från annat material än arbetsstycket.
- Använd din personliga skyddsutrustning.
- Placera arbetsstycket rätt på bordet, med den kupiga (konvexa) ytan uppåt.
- Håll händer och fingrar på ett säkert sätt.
- Använd påskjutaren.
- Använd stoppkilen.
- Stå inte i linje med klingan.
- Arbeta ergonomiskt riktigt.
 - Stå stadigt med god balans.
 - Håll ryggen rak. En böjd, sned eller vriden rygg leder till belastningsskador.

3.3 GENOMFÖR BEARBETNING AV ARBETSSTYCKET

A) KANTSÅGA

- Lägg virket med den kupiga (konvexa) ytan uppåt på skjutbordet.
- Håll virket stadigt mot stoppkilen och anhållet.
- Justera virket så att minimalt med material sågas bort.
- Fäll ner det övre klingskyddet så att det ligger max 5 mm över virket.
- Starta maskinen.
- Kontrollera att maskinens utsug fungerar. Öppna manuellt spjäll eller kontrollera att automatspjäll öppnas när maskinen startar.
- Fatta därefter virket med ett stadigt grepp och såga bort barksidan med en bestämd rörelse.
- Stäng av maskinen.

B) KLYVSÅGA

- Ställ in anhållet så att du får rätt klyvbredd.
- Placera virket med den raka (rensågade) kanten mot anhållet.
- Fäll ner det övre klingskyddet så att det ligger an mot virket.
- Se till att påskjutaren ligger i närheten så att den lätt kan greppas vid behov.
- Starta maskinen.
- Fatta därefter virket med ett stadigt grepp och såga med en bestämd rörelse.
- Stäng av maskinen.

3.4 KONTROLL AV RESULTATET

- Vid praktikprovet kontrollerar din testledare måttriktigheten på det bearbetade arbetsstycket. Måttnoggrannheten är ± 1 mm.

4. ÅTERSTÄLLA MASKINEN**4.1 STÄLL I ORDNING MASKINEN EFTER KÖRNING**

- Återställ maskinen i ett sådant skick att den är redo att användas av en annan operatör.
- Sänk ner överskyddet så att klingan är täckt.

4.2 GÖR RENT

- Säkerställ att mätverktyg och annan hjälputrustning ligger på sina avsedda platser.
- Rengör maskinen och golvet runt maskinen. Damm och spån ska helst dammsugas bort, annars försiktigt sopas bort så att dammet inte sprids i onödan.